

*Sherlock Holmes
i el constructor
de Norwood*

Arthur Conan Doyle

SHERLOCK HOLMES
I EL CONSTRUCTOR
DE NORWOOD

—Des del punt de vista de l'expert en criminologia —va dir el senyor Sherlock Holmes—, Londres s'ha convertit en una ciutat poc interessant des de la mort del malaurat professor Moriarty.

—Em resulta molt difícil de creure que hi haja molts ciutadans respectables que estiguen d'acord amb vosté —vaig contestar.

—Bé, bé, no he de ser egoista —va dir ell amb un somriure, mentre apartava la seua cadira de la taula del desdèjuni—. Certament la comunitat hi ha eixit guanyant i no ha perdut ningú, llevat dels pobres especialistes sense treball que s'han quedat sense ocupació. Amb aquell home en acció, la premsa matutina oferia possibilitats infinites. Sovint, Watson, em donava una pista insignificant, l'indici més ordinari, i això ja era suficient per a indicar-me que el gran cervell maligne es trobava allí, de la mateixa manera que les vibracions més febles a les vores de la teranyina recorden la fastigosa aranya que s'amaga al seu centre. Petits robatoris, agressions sense sentit, un atemptat sense cap propòsit aparent... per a l'home que en té la clau, cada cosa funciona connectada en un tot. Per a l'estudiós científic del món criminal, cap capital d'Europa oferia les possibilitats que Londres tenia aleshores. Però ara... —va arronsar els muscles en una còmica desaprovació de l'estat de les coses a les quals ell tant havia contribuït.

En el temps a què faig referència, Holmes ja feia uns

mesos que havia tornat a casa, i jo, a petició seua, havia venut el meu consultori mèdic i tornava a compartir amb ell les antigues habitacions de Baker Street. Un jove doctor, anomenat Verner, havia comprat la meua petita consulta de Kensington i em va donar amb sorprenent celeritat l'elevadíssima quantitat que jo li havia demanat...; un fet fortuït explicaria uns anys després, quan vaig descobrir que Verner era un parent llunyà de Holmes, que va ser el meu amic qui en realitat havia proporcionat els diners.

Els nostres mesos de camaraderia no havien estat tan improductius com ell afirmava, perquè quan revise les meues notes trobe que aquell període inclou el cas dels documents de l'ex-president Murillo, i també l'espantós afer del vaixell neerlandés, el *Friesland*, que quasi ens costà la vida als dos. Però la seua naturalesa freda i orgullosa fou sempre contrària a qualsevol cosa que poguera produir l'aplaudiment del públic, i em va prohibir en els termes més severs que diguera una paraula sobre ell, els seus mètodes o els seus èxits..., una prohibició que, com ja he explicat, ara mateix acaba de ser retirada.

El Sr. Holmes s'havia recolzat sobre el respatler de la seua cadira després d'aquesta capritxosa protesta i estava desplegant ociosament el seu periòdic matinal quan ens cridà l'atenció un terrible repic del timbre, seguit immediatament per uns colps forts, com si algú picara a la porta del carrer amb el puny. En obrir la porta, ens va arribar des del vestíbul un soroll desordenat, uns passos ràpids que ressonaven en pujar l'escala, i un instant després un jove frenètic, amb els ulls desorbitats, pàl·lid, despentinat

i quasi sense alé va entrar de sobte a l'habitació. Ens va mirar a l'un i a l'altre i en veure la nostra expressió interrogativa es va adonar que calia disculpar-se per aquella entrada tan poc cerimoniosa.

—Perdone, Sr. Holmes —va exclamar—. No em jutge malament. Estic a punt de tornar-me boig. Sr. Holmes, jo sóc l'infortunat John Hector McFarlane.

Ho va dir com si només amb el nom poguera explicar el motiu de la seua visita i de les seues maneres, però vaig poder veure en l'inexpressiu semblant del meu company que aquell nom significava tan poc per a ell com per a mi.

—Prenga un cigarret, Sr. McFarlane —va dir, tot movent la seua caixa cap a ell—. Estic segur que, amb aquests símptomes, el meu amic el Dr. Watson, ací present, li receptaria un sedant. El temps ha estat tan calorós aquests últims dies... Ara, si es troba una miqueta més calmat, m'agradaria que seguera en aquella cadira i ens contara, a poc a poc i amb tranquil·litat, qui és vosté i què vol. Vosté ha citat el seu nom com si l'haguera de reconèixer, però li assegure que, llevat dels fets evidents que és fadrí, procurador, francmaçó i asmàtic, no sé res de vosté.

Familiaritzat com estava amb els mètodes del meu amic, no em resultava difícil seguir les seues deduccions, en observar l'abandó dels seus vestits, el feix de documents legals, l'emblema del rellotge i la forma de respirar, que les havien originades. El nostre client, però, el mirava bocabadat.

—Sí, Sr. Holmes, sóc tot això, i a més a més, en aquest moment, sóc l'home més desgraciat de Londres. ¡Per

l'amor de Déu, no m'abandone! Si vénen a arrestar-me abans que haja acabat la meua narració, aconseguisca que li donen temps perquè pugua contar-li tota la veritat. Aniria content a la presó si sabera que vosté treballava per a mi a fora.

—¡Arrestar-lo! —va exclamar Holmes—. Açò és realment el més grati..., més interessant. ¿Sota quin càrrec creu que l'arrestaran?

—Sota el càrrec d'assassinar el Sr. Jonas Oldacre, de Lower Norwood.

L'expressiva cara del meu company mostrava una solidaritat crec que no exempta de satisfacció.

—¡Déu meu! —va exclamar—. Precisament fa un moment, durant el desdèjuni, deia al meu amic el Dr. Watson, que els casos sensacionals havien desaparegut dels diaris.

El nostre visitant va allargar una mà tremolosa i va agafar el *Daily Telegraph*, que encara estava sobre els genolls de Holmes.

—Si l'haguera mirat, senyor, s'hauria adonat d'una sola ullada quin és el motiu que m'ha portat a visitar-lo aquest matí. Em sent com si el meu nom i la meua desgràcia anaren de boca en boca —va desplegar el diari per mostrar-nos la pàgina central—. Ací és; amb el permís de vostés, ho llegiré. Els titulars són: «Succés misteriós a Lower Norwood. Desaparició d'un conegut constructor. Sospita d'homicidi i d'incendi deliberats. Una pista assenyala el criminal». Aquesta és la pista que ja estan seguint, Sr. Holmes, i sé que porta, infal·liblement, fins a mi. M'han seguit des de l'estació de London Bridge iestic segur que només

esperen una ordre per a arrestar-me. ¡Això trencarà el cor de ma mare..., li trencarà el cor!

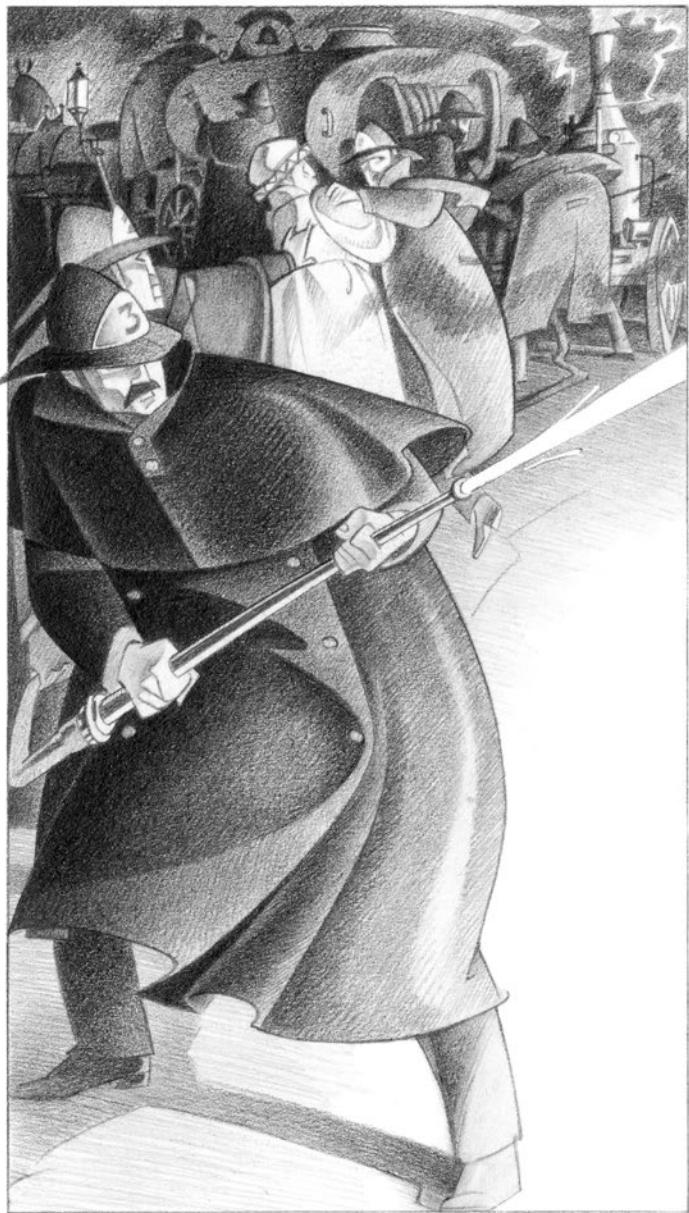
Es retorçava les mans amb expressió agònica i es balancejava arrere i avant en la seua cadira.

Vaig mirar amb interès aquell home, acusat de ser l'autor d'un crim violent. Tenia els cabells molt rossos, el rostre atractiu, malgrat el seu aspecte descurat, amb ulls blaus i espantats, ben afaitat, i una boca menuda i sensible. Devia tenir uns vint-i-set anys, la seua vestimenta i el seu posat eren els d'un cavaller. De la butxaca de la lleugera jaqueta d'estiu que portava eixia el feix de documents que proclamaven la seua professió.

—Cal que aprofitem el temps de què disposem —digué Holmes—. Watson, ¿tindrà la bondat d'agafar el diari i de llegir-me el paràgraf en qüestió?

Sota els enèrgics titulars que el nostre client havia citat, jo vaig llegir la suggestiva crònica que segueix:

«La passada nit, ja tard, o aquesta matinada, ha succeït a Norwood un accident que sembla l'indici d'un seriós crim. El Sr. Jonas Oldacre és un resident ben conegut d'aquest barri, on ha dut a terme el seu negoci de constructor durant molts anys. És un solter de cinquanta-dos anys i viu a Deep Dene House, a l'extrem de la carretera de Sydenham del mateix nom. Té la reputació de ser un home de costums excèntrics, callat i reservat. Durant alguns anys ha estat pràcticament retirat del negoci, del qual es diu que ha acumulat una gran riquesa. Però encara hi ha un magatzem de fusta a la part de darrere de la casa on la passada nit, cap a les dotze, es va donar l'alarma que una de les piles de fusta estava en flames. Els bombers hi

van arribar de seguida, però la fusta seca cremava amb tanta fúria que va ser impossible apagar el foc abans que el munt no s'haguera consumit totalment. Fins aquest punt l'incident semblava un accident ordinari, però indicis posteriors sembla que assenyalen cap a un crim seriós. Resultava estranya l'absència del propietari de l'establiment i una investigació posterior ha demostrat que havia desaparegut de la casa. La inspecció del seu dormitori ha revelat que el llit no s'havia usat, que la caixa forta havia estat oberta, que hi havia un nombre important de documents escampats per tota la cambra i, finalment, que hi havia senyals d'una lluita a mort, taques de sang per l'habitació i un bastó de roure amb el mànec també tacat de sang. Se sap que el Sr. Jonas Oldacre havia rebut, ja tard, una visita en el seu dormitori aquella mateixa nit i el bastó trobat ha estat identificat com a propietat d'un jove procurador de Londres, anomenat John Hector McFarlane, jove soci de la firma Gresham & McFarlane, al 426 de Gresham Building, E.C. La policia creu que té proves suficients en el seu poder per a suggerir un motiu molt convincent per a la comissió del crim i no hi ha dubte que seguiran sensacionals esdeveniments.

»ÚLTIMA HORA — En tancar aquesta edició, corren rumors que el Sr. John Hector McFarlane ha estat ja arrestat, acusat de l'assassinat del Sr. Jonas Oldacre. Almenys, és segur que se n'ha donat l'ordre. S'han descobert nous i més sinistres esdeveniments en la investigació a Norwood. A més a més dels senyals de lluita al dormitori de l'infortunat constructor, se sap ara que les finestres franceses de la cambra (que es troba a la planta baixa) eren obertes,

que hi havia marques com si s'hi haguera arrossegat a poc a poc algun objecte voluminós cap a la pila de fusta i, finalment, s'assegura que s'han trobat restes carbonitzades entre les cendres de l'incendi. La teoria de la policia és que s'ha comés un crim extraordinari, que la víctima fou morta a colps al seu dormitori i que l'assassí li va robar alguns documents i va arrossegar el cadàver fins a la pila de fustes per cremar-lo, amb la finalitat de fer desaparèixer qual-sevol empremta del crim. S'ha deixat la direcció de la investigació criminal a les experimentades mans de l'inspector Lestrade, de Scotland Yard, que segueix les pistes amb la seua acostumada energia i sagacitat.»

Sherlock Holmes escoltava aquest relat notable amb els ulls tancats i les puntes dels dits juntes.

—El cas presenta realment alguns punts d'interés—digué amb el seu posat lànguid—. En primer lloc, voldria preguntar-li, Sr. MacFarlane, ¿com és que encara està en llibertat tot i que sembla que hi ha proves evidents que justifiquen el seu arrest?

—Jo visc a Torrington Lodge, Blackheath, amb els meus pares, però la nit passada, com que tenia assumptes a tractar fins a molt tard amb el Sr. Jonas Oldacre, em vaig allotjar en un hostal a Norwood i vaig tornar al meu treball des d'allí. No sabia res d'aquest cas fins que ja era al tren, quan he llegit el que vosté acaba d'escoltar. De seguida m'he adonat de la perillosa situació en què em trobava i m'he afanyat a posar el fet a les seues mans. No dubte que m'haurien arrestat al meu despatx a la City o bé a ma casa. Un home m'ha seguit des de l'estació de London Bridge, i no dubte... ¡Déu meu! ¿què és això?

Era una forta trucada al timbre, seguida immediatament d'un soroll de passes pesades que pujaven l'escala. Un instant després el nostre vell amic Lestrade apareixia al marc de la porta. Per dalt del seu muscle vaig entreveure un o dos policies uniformats a la part de fora.

—¿Sr. John Hector McFarlane? —va preguntar Lestrade.

El nostre desventurat client es va incorporar amb un semblant fantasmagòric.

—L'arreste per l'assassinat premeditat del Sr. Jonas Oldacre, de Lower Norwood.

McFarlane es va girar cap a nosaltres amb un gest de desesperació i es va tornar a deixar caure en la cadira com si l'hagueren esclafat.

—Un moment, Lestrade —va dir Holmes—. Mitja hora més o menys no fa res i aquest cavaller anava a donar-nos la seua versió d'aquest interessant afer, cosa que ens podria ajudar a aclarir els fets.

—Crec que no hi ha cap dificultat a aclarir-los —va explicar Lestrade severament.

—Així i tot, amb el seu permís, m'agradaria molt sentir aquest relat.

—Bé, Sr. Holmes, em resulta difícil negar-li res, ja que ha ajudat la policia una o dues vegades en el passat, i Scotland Yard es troba en deute amb vosté —va dir Lestrade—. Al mateix temps he de quedar-me amb el meu pres i he d'advertir-li que qualsevol cosa que diga pot ser aprofitada en contra seua.

—No desitge cap altra cosa més —va contestar el nostre client—. El que demane és que escolten i reconeguen tota la veritat.